Elektronicznie podpisany przez:
Małgorzata Okrent; RIO
dnia 12 grudnia 2025 r.

Uchwała Nr SO.11.4010.170.2025
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 12 grudnia 2025 roku

w sprawie: **wydania na wniosek pożyczkobiorcy opinii o możliwości spłaty wnioskowanej pożyczki.**

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu wyznaczony Zarządzeniem Nr 5/2025 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 3 lutego 2025 roku w osobach:

Przewodnicząca: Małgorzata Okrent
Członkowie: Małgorzata Lisowska
Marcin Wydmuch

działając na podstawie art. 13 pkt 1 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) w związku z art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483) w odniesieniu do wniosku Burmistrza Gminy Czempiń z dnia 12 listopada 2025 roku w sprawie wydania opinii o możliwości spłaty przez Gminę Czempiń pożyczki planowanej do zaciągnięcia w 2025 roku na prefinansowanie projektów realizowanych przy udziale środków z Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 w kwocie 7.000.000,00 zł, wyraża

opinię pozytywną
o możliwości spłaty pożyczki.

UZASADNIENIE

Burmistrz Gminy Czempiń w dniu 12 listopada 2025 roku wystąpił z następującymi wnioskami o możliwość spłaty następujących pożyczek:

- na prefinansowanie projektów realizowanych przy udziale środków z Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 w kwocie 7.000.000,00 zł (w dniu 10 grudnia 2025 r. wpłynęła korekta tabeli pożyczkowej),
- na prefinansowanie zadań realizowanych przy udziale środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w łącznej kwocie 1.889.000,00 zł (w dniu 10 grudnia 2025 r. wpłynęła korekta tabeli pożyczkowej),
- na finansowanie planowanego deficytu budżetu Gminy Czempiń na rok 2025 w kwocie 1.500.000,00 zł roku (w dniu 17 listopada 2025 r. i 10 grudnia 2025 r. wpłynęły korekty tabeli pożyczkowej).

Niniejsza opinia dotyczy możliwości spłaty pożyczki na prefinansowanie projektów realizowanych przy udziale środków z Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027, planowanej do zaciągnięcia w 2025 roku w kwocie 7.000.000,00 zł.

Rozpatrując zdolność Gminy do wywiązania się z zobowiązań, wynikających z planowanej do zaciągnięcia pożyczki oraz zobowiązań już zaciągniętych, Skład Orzekający poddał analizie:

- uchwałę budżetową Gminy Czempiń na 2025 rok po zmianach,
- uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czempiń na lata 2025-2056, po zmianach,
- uchwałę Rady Miejskiej w Czempiniu z dnia 30 października 2025 r. Nr XXVII/237/25 w sprawie zaciągnięcia pożyczki na prefinansowanie projektów realizowanych przy udziale środków z Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027,
- sprawozdanie Rb-Z – „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki samorządu terytorialnego wg stanu na koniec IV kwartału 2024 roku”,

i ustalił co następuje.

W uchwale budżetowej na 2025 rok, po zmianach dokonanych XXIX/242/25 Rady Miejskiej w Czempiniu z dnia 4 grudnia 2025 r., zaplanowano dochody w kwocie 116.230.169,18 zł oraz wydatki w kwocie 144.078.761,21 zł. Planowany deficyt budżetu wynosi 27.848.592,03 zł i ma zostać sfinansowany przychodami z tytułu zaciągniętych pożyczek na rynku krajowym, przychodami jednostek samorządu terytorialnego z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków, przychodami z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach, przychodami z tytułu spłat udzielonych pożyczek w latach ubiegłych oraz przychodami z tytułu wolnych środków.

Z załącznika nr 4 do uchwały budżetowej pn. „Planowane przychody i rozchody budżetu na 2025 r.” (ostatnia zmiana w zakresie przychodów budżetu została dokonana uchwałą Nr XXVIII/238/25 z dnia 20 listopada 2025 r.) wynika, że przychody zaplanowano w łącznej wysokości 39.918.499,03 zł i składają się na nie:

- przychody z zaciągniętych pożyczek na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (§ 903) w kwocie 9.807.707,00 zł,
- przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach (§ 905) w kwocie 2.335.924,30 zł,

- przychody jednostek samorządu terytorialnego z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków (§ 906) w kwocie 418.030,68 zł,
- przychody jednostek samorządu terytorialnego z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów oraz wyemitowanych papierów wartościowych na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań (§ 907) w kwocie 4.750.000,00 zł,
- przychody z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy (§ 950) w kwocie 3.596.978,56 zł,
- przychody ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych (§ 951) w kwocie 7.800.000,00 zł,
- przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym (§ 952) w kwocie 11.209.858,49 zł.

Z kolei, rozchody zaplanowano w łącznej wysokości 12.069.907,00 zł, w tym:

- z tytułu spłaty pożyczek na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE (§ 963) w kwocie 2.807.707,00 zł,
- wcześniejsza spłata istniejącego długu j.s.t. (§ 965) w kwocie 4.750.000,00 zł,
- udzielone pożyczki i kredyty (§ 991) w kwocie 3.000.000,00 zł,
- spłaty krajowych pożyczek i kredytów (§ 992) w kwocie 1.512.200,00 zł.

W załączniku Nr 1 do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej, po zmianach dokonanych uchwałą Nr XXIX/243/25 Rady Miejskiej w Czempiniu z dnia 4 grudnia 2025 r. w sprawie: zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czempiń na lata 2025-2056, finansowanie deficytu przedstawia się następująco:

- kredyty i pożyczki w kwocie 18.209.858,49 zł (poz. 4.1.1),
- nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych w kwocie 2.753.954,98 zł (poz. 4.2.1) – zgodnie z przyjętą metodologią kwota stanowi sumę przychodów z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz przychodów wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków,
- wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy w kwocie 2.084.778,56 zł (poz. 4.3.1),
- spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych w kwocie 4.800.000,00 zł (poz. 4.4.1).

O zaciągnięciu pożyczki Rada Miejska zdecydowała uchwałą Nr XXVII/237/25 z dnia 30 października 2025 r. w sprawie zaciągnięcia pożyczki na prefinansowanie projektów realizowanych przy udziale środków z Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027. Na mocy w/w uchwały postanowiono o zaciągnięciu w roku budżetowym 2025 pożyczki w kwocie 7.000.000,00 zł na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej:

- „Podniesienie efektywności energetycznej i redukcja emisji gazów cieplarnianych w budynku Szkoły Podstawowej w Czempiniu – Borowo 76”, do kwoty 570.000,00 zł, realizowanego w ramach działania 02.01 „Zwiększenie odporności na zmiany klimatu i klęski żywiołowe” Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027;
- „Budowa zielono-niebeskiej infrastruktury na terenie Gminy Czempiń w celu zwiększenia odporności na zmiany klimatu i klęski żywiołowe”, do kwoty 6.430.000,00 zł, realizowanego w ramach działania 02.05 „Zwiększenie odporności na zmiany klimatu i klęski żywiołowe” Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

Spłata opiniowanej pożyczki nastąpi w roku 2026 ze środków uzyskanych z Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027, na otrzymanie których zostały podpisane umowy z Samorządem Województwa Wielkopolskiego nr FEWP.02.01-IZ.00-0007/24-00 dla zadania pn. „Podniesienie efektywności energetycznej i redukcja emisji gazów cieplarnianych w budynku Szkoły Podstawowej w Czempiniu – Borowo 76” oraz nr FEWP.02.05-IZ.00-0002/23-00 dla zadania pn. „Budowa zielono-niebeskiej infrastruktury na terenie Gminy Czempiń w celu zwiększenia odporności na zmiany klimatu i klęski żywiołowe” lub ze środków własnych.

W budżecie 2025 roku, po zmianie dokonanej uchwałą Nr XXIX/242/25 z dnia 4 grudnia 2025r., na wskazane wyżej zadania zaplanowano następujące wydatki:

- w dz. 801 rozdz. 80101 §§ 6057 i 6059 zadanie pn. „Podniesienie efektywności energetycznej i redukcja emisji gazów cieplarnianych w budynku Szkoły Podstawowej w Czempiniu – Borowo 76” w kwocie 838.847,70 zł (w tym: ze środki z programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021 - 2027 w kwocie 576.430,89 zł),
- w dz. 900 rozdz. 90095 §§ 6057 i 6059 zadanie „Budowa zielono-niebeskiej infrastruktury na terenie Gminy Czempiń w celu zwiększenia odporności na zmiany klimatu i klęski żywiołowe” w kwocie 11.476.838,89 zł (w tym środki z programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021 – 2027 w kwocie 7.687.994,23 zł).

W uchwale budżetowej na 2025 rok zaplanowano dochody z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje w łącznej kwocie 32.129.675,84 zł.

Wymienione wyżej zadania są przedsięwzięciami wieloletnimi ujętymi „Wykazie przedsięwzięć” do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozie Finansowej (ostatnia zmiana: uchwała Nr XXIX/243/25 z dnia 4 grudnia 2025 r.), w następujących pozycjach:

- poz. 1.1.2.10 – „Podniesienie efektywności energetycznej i redukcja emisji gazów cieplarnianych w budynku Szkoły Podstawowej w Czempiniu – Borowo 76”, dla którego łączne nakłady finansowe wynoszą 3.430.452,00 zł, okres realizacji ustalono na lata 2025-2026, limit wydatków na 2025 rok wynosi 838.847,70 zł oraz limit na 2026 rok wynosi 2.591.604,30 zł,

- poz.1.1.2.2 – „Budowa zielono-niebieskiej infrastruktury na terenie Gminy Czempiń w celu zwiększenia odporności na zmiany klimatu i klęski żywiołowe”, dla którego łączne nakłady finansowe wynoszą 11.665.751,81 zł, okres realizacji ustalono na lata 2023-2026, limit wydatków na 2025 rok wynosi 11.476.838,89 zł oraz limit na 2026 rok w kwocie 110.000,00 zł.

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-Z – „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki samorządu terytorialnego – sprawozdanie łączne – wg stanu na koniec IV kwartału 2024 roku” zadłużenie Gminy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, wyemitowanych obligacji oraz z uwzględnieniem zobowiązań zaliczanych do tytułów dłużnych wynosiło 43.122.763,28 zł. Uwzględniając planowane w 2025 roku do zaciągnięcia pożyczki jak również zaciągnięcie zobowiązań zaliczanych do tytułów dłużnych oraz planowane spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów wraz z wydatkami zmniejszającymi dług ustalono, że dług na dzień 31.12.2025 roku wyniesie 59.805.424,59 zł.

Na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej, po zmianach dokonanych uchwałą Nr XIX/243/25 Rady Miejskiej w Czempiniu z dnia 4 grudnia 2025 r. w sprawie: zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czempiń na lata 2025-2056, Skład Orzekający ustalił, że relacja wynikająca z art. 243 ustawy o finansach publicznych (przy uwzględnieniu zobowiązań już zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia) w latach spłaty pożyczki, kształtować się będzie następująco:

Rok	Relacja określona po lewej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy (po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok)* (poz.8.1)	Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (poz.8.3.1)
2025	4,50	20,35
2026	6,69	18,40

*Analiza uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej, po zmianach, wykazała, że Jednostka zastosowała wyłączenia w zakresie ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o których mowa w art. 243 ust. 3 w poz.:

- 2.1.3.1 – „Odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań”, w roku 2025 na kwotę 70.200,00 zł oraz w roku 2026 na kwotę 160.000,00 zł,
- 5.1.1.1 – „Kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy”, w roku 2025 na kwotę 4.319.907,00 zł oraz w roku 2026 na kwotę 8.889.000,00 zł – w tym opiniowana pożyczka,
- 5.1.1.3 – „Kwota wyłączeń z tytułu wcześniejszej spłaty zobowiązań, określonych w art. 243 ust. 3b ustawy, z tego:” w roku 2025 na kwotę 4.750.000,00 zł i w poz. 5.1.1.3.1 – „środkami nowego zobowiązania” w roku 2025 na kwotę 4.750.000,00 zł.

W „Objaśnieniach przyjętych wartości do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czempiń na lata 2025-2056” omówiono zastosowane wyłączenia dotyczące:

- pożyczki w kwocie 1.512.200,00 zł związanej z realizacją zadania „Przebudowa ulicy Mickiewicza, Komorowicza i Kiełczewskiego w Czempiniu” oraz zadania „Przebudowa ulicy Czereśniowej, Wiśniowej oraz Sokolniczej w Czempiniu” – Jednostka posiada promesy w ramach zadań realizowanych ze środków pochodzących z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych,
- pożyczki kwocie 2.807.707,00 zł na prefinansowanie projektu ze środków PROW „Budowa Drogi w Piechaninie” – umowa z Samorządem Województwa Wielkopolskiego Nr 00207-65151-UM1500530/22 z dnia 06.06.2023 r.,
- niższych kosztów nowego zobowiązania.

Z dołączonej do wniosku tabeli pożyczkowej, przedstawiającej symulację spłaty pożyczki wynika, że planowana pożyczka będzie spłacana w roku 2026, natomiast odsetki będą opłacane od 2025 roku.

W złożonym wniosku i dołączonej do niego tabeli pożyczkowej, dotyczącej symulacji spłaty pożyczki, Jednostka nie wykazała pełnej kwoty wszystkich zastosowanych w WPF wyłączeń. Skład Orzekający wskazuje, że wykazane wyłącznia w symulacji są zaniżone, bowiem wykazano jedynie wyłączenia zastosowane w oparciu o następujące umowy:

- z dnia 6 czerwca 2023 r. Nr 00207-65151-UM1500530/22 na zadanie związane z „Budową drogi w Piechaninie” na kwotę 2.948.092,00 zł,
- z dnia 27.03.2024 r. FEWP.02.05-IZ.00-0002/23-00 na zadanie Budowa zielono-niebieskiej infrastruktury na terenie Gminy Czempiń w celu zwiększenia odporności na zmiany klimatu i klęski żywiołowe” w kwocie 7.805.751,81 zł,
- z dnia 07.08.2025 r. FEWP.02.01-IZ.00-0007/24-00 na zadanie Podniesienie efektywności energetycznej i redukcja emisji gazów cieplarnianych w budynku Szkoły Podstawowej w Czempiniu – Borowo 76” w kwocie 2.215.077,00 zł.

Z Wieloletniej Prognozy Finansowej wynika, że opiniowana pożyczka podlega wyłączeniu ze wskaźnika spłaty w 2026 roku w pełnej kwocie na podstawie art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych wraz z pożyczką opiniowaną uchwałą Nr SO.11.4010.171.2025 z dnia 12 grudnia 2025 r.

We wniosku wyjaśniono, że: „*W kolumnie 17 tabeli kredytowej dla roku 2026 uwzględniono wyłączenie pożyczkę planowaną do zaciągnięcia i spłacenia w 2026 roku na wyprzedzające finansowanie zadania realizowanego z udziałem środków z FEW 2021-2027, natomiast załącznik nr 1 wieloletniej prognozy finansowej Gminy Czempiń w poz. 5.1.1 wykazuje kwotę 8.889.000,00 zł tj. o 1.889.000,00 zł wyższą. Jest to kwota pożyczki planowanej do zaciągnięcia w roku 2025 na prefinansowanie projektu realizowanego przy udziale środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, której termin spłaty przypadać będzie na rok 2026*”.

W oparciu o zamieszczone dane, Skład Orzekający wyraża opinię, że w latach 2025-2056 spłata zobowiązań Gminy Czempiń z tytułu rat kredytów i pożyczek oraz wykupu wyemitowanych obligacji wraz z należnymi odsetkami, przy uwzględnieniu zastosowanych wyłączeń, nie przekroczy relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Skład Orzekający zauważa, że z analizy kształtowania się relacji z art. 243 ust. 1 ustawy wynika, iż istnieje ryzyko niezachowania tej relacji w przypadku braku spełnienia przesłanek do wyłączenia z limitu spłaty zobowiązań opiniowanej pożyczki jak również pożyczki, o której mowa w uchwale Nr SO.11.4010.171.2025 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 12 grudnia 2025 roku.

Uwzględniając zachowanie wymogów uregulowań prawnych na tle planowanych wielkości budżetowych, Skład Orzekający uznał, że Gmina Czempiń posiada możliwość spłaty planowanych do zaciągnięcia zobowiązań z tytułu pożyczki na prefinansowanie projektów realizowanych przy udziale środków z Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

Oceniając natomiast wpływ opiniowanej pożyczki na realizację zadań publicznych, Skład Orzekający uznał, że jej zaciągnięcie nie zagrozi realizacji zadań publicznych przez Gminę Czempiń w roku 2025 i latach następnych, **pod warunkiem** osiągnięcia – w poszczególnych latach – prognozowanych w uchwale w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czempiń na lata 2025-2056 (po zmianach) dochodów, utrzymania planowanego poziomu wydatków (w szczególności wydatków bieżących, w tym na obsługę długu), a także przy założeniu osiągnięcia zakładanych nadwyżek dochodów bieżących nad wydatkami bieżącymi.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

Małgorzata Okrent

Pouczenie: Od opinii wyrażonej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu w terminie 14 dni od otrzymania niniejszej uchwały.